

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2022. július 14.*

„Előzetes döntéshozatal – Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban – Szülői felelősség – 2201/2003/EK rendelet – A 8. cikk (1) bekezdése és a 61. cikk a) pontja – Általános joghatóság – A *perpetuatio fori* elve – A gyermek szokásos tartózkodási helyének az eljárás során az Európai Unió egyik tagállamából az 1996. évi Hágai Egyezményben részes harmadik államba történő áthelyezése”

A C-572/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Högsta domstolen (legfelsőbb bíróság, Svédország) a Bírósághoz 2021. szeptember 16-án érkezett, 2021. szeptember 14-i határozatával terjesztett elő a

CC

és

VO

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: C. Lycourgos tanácselnök, S. Rodin, J.-C. Bonichot, L. S. Rossi (előadó) és O. Spineanu-Matei bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a német kormány képviseletében J. Möller, U. Bartl és M. Hellmann, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: svéd.

- a francia kormány képviseletében A. Daniel és A.-L. Desjonquères, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében P. Carlin és W. Wils, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 338., 1.o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 243. o.; helyesbítés: HL 2013. L 82., 63. o.; HL 2018. L 33., 5. o.) 8. cikke (1) bekezdésének és 61. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a CC és VO között, az utóbbi által a fiuk, M., feletti felügyeleti jog megszerzése iránt Svédországban benyújtott kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

- 3 A szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló, Hágában, 1996. október 19-én kelt egyezmény (kihirdette: a 2005. évi CXL. tv.; a továbbiakban: az 1996. évi Hágai Egyezmény) tekintetében az Unió valamennyi tagállama részéről sor került megerősítésre vagy csatlakozásra. Az Oroszországi Föderáció 2012-ben csatlakozott ehhez az egyezményhez, és az területén 2013. június 1-jétől hatályos.
- 4 Az 1996. évi Hágai Egyezmény negyedik preambulumbekzdése a következőképpen szól:
„megerősítve, hogy elsődlegesen a gyermek mindenk felett álló érdekét kell figyelembe venni”.
- 5 Ezen egyezmény „Joghatóság” című II. fejezetében szereplő 5. cikke a következőképpen rendelkezik:
„(1) A gyermek személyének vagy vagyonának védelmére irányuló intézkedések meghozatalára a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti Szerződő Állam bírósági vagy közigazgatási hatóságainak van joghatósága.

(2) Ha a gyermek szokásos tartózkodási helye egy másik Szerződő Államra változik, a 7. cikk kivételével az új szokásos tartózkodási hely szerinti Állam hatóságainak van joghatósága.”

6 Az 1996. évi Hági Egyezmény 52. cikkének (2)–(4) bekezdése kimondja:

„(2) Ez az Egyezmény nem érinti annak a lehetőségét, hogy egy vagy több Szerződő Állam olyan megállapodást kössön, amely az ilyen megállapodásban részes Államokban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek tekintetében az ezen Egyezmény által szabályozott ügyekre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.

(3) Az egy vagy több Szerződő Állam által az ezen Egyezmény hatálya alá tartozó ügyekre vonatkozóan megkötött megállapodások az ilyen Államok és más Szerződő Államok közötti kapcsolatokban nem érintik ezen Egyezmény rendelkezéseinek az alkalmazását.

(4) Az előző bekezdéseket kell alkalmazni az érintett államok közötti regionális vagy más természetű kapcsolatok alapján fennálló különleges kapcsolaton alapuló egységes törvényekre is.”

Az uniós jog

7 A 2201/2003 rendelet (12) és (33) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„(12) Ezen rendeletben megállapított szülői felelősségre vonatkozó ügyekben a joghatóság jogalapját a gyermek alapvető érdekeinek figyelembevételével [helyesen: A szülői felelősségre vonatkozó ügyekben a joghatóság vonatkozásában e rendeletben megállapított szabályokat a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételével] alakítják ki, különösen a fizikai közelség alapján. Ez azt jelenti, hogy a joghatóságot mindenekelőtt a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam szerint kell megállapítani, kivéve azokat a bizonyos eseteket, amikor megváltozik a gyermek tartózkodási helye [helyesen: kivéve a gyermek tartózkodási helye megváltozásának bizonyos eseteit], vagy ha a szülői felelősséget gyakorlók között megállapodás jön létre.

[...]

(33) Ez a rendelet elismeri az alapvető jogokat és betartja az Európai Unió alapjogi chartájának elveit. Különösen arra törekszik, hogy biztosítsa a gyermek alapvető jogainak tiszteletben tartását, ahogyan azt az Európai Unió alapjogi chartájának 24. cikke előírja.”

8 E rendelet 1. cikkének (1) és (2) bekezdése előírja:

„(1) Ezt a rendeletet a bíróság jellegétől függetlenül az alábbiakkal kapcsolatos polgári ügyekben kell alkalmazni:

a) a házasság felbontása, különválás vagy a házasság érvénytelenítése;

b) a szülői felelősség megállapítása, gyakorlása, átruházása, korlátozása vagy megszüntetése.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett ügyek különösen a következőkkel foglalkoznak:

a) felügyeleti jog és kapcsolattartási jog;

[...]”

9 Az említett rendelet „Általános joghatóság” című 8. cikke a következőket írja elő:

„(1) Egy tagállam bíróságai joghatósággal rendelkeznek olyan gyermek feletti szülői felelősségre vonatkozó ügyekben, aki a bíróság megkeresésékor az adott tagállamban szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdést a 9., 10. és 12. cikk rendelkezéseire figyelemmel kell alkalmazni.”

10 A 2201/2003 rendeletnek az „Egyes többoldalú egyezményekhez való viszony” című 60. cikke előírja, hogy a tagállamok közötti kapcsolatokban e rendelet elsőbbséget élvez bizonyos, e rendelkezésben kimerítően felsorolt nemzetközi egyezményekkel szemben, amennyiben azok az e rendelettel szabályozott ügyekre vonatkoznak.

11 Az említett rendeletnek „Az [1996. évi Hágai Egyezményhez] való viszony” című 61. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az [1996. évi Hágai Egyezményhez] való viszonyt illetően e rendeletet kell alkalmazni:

a) amennyiben az érintett gyermek valamely tagállam területén rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel;

b) valamely tagállam bírósága által hozott határozatnak egy másik tagállam területén történő elismerését és végrehajtását illetően, még akkor is, ha az érintett gyermek olyan harmadik állam területén rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, amely az említett egyezmény szerzője fele.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

12 CC M-et 2011-ben Svédországban hozta világra. Gyermeke felett születése óta kizárólagos felügyeleti joggal rendelkezett. 2019 októberéig M folyamatosan Svédországban lakott.

13 2019 októberétől M egy bentlakásos iskolába kezdett járni az Oroszországi Föderáció területén.

14 2019 decemberében VO, M apja, kérelmet nyújtott be az illetékes Tingsrätthez (körzeti bíróság, Svédország), elsődlegesen az M feletti kizárólagos felügyeleti jog megszerzéséért, valamint VO svédországi lakóhelyének M szokásos tartózkodási helyeként történő megállapítása iránt. CC e bíróság joghatóságának hiányára hivatkozott, mivel M szokásos tartózkodási helye 2019 októbere óta Oroszországban van.

15 Az említett bíróság elutasította a CC által felhozott joghatósági kifogást, azzal az indokkal, hogy a kereset benyújtásának időpontjában M nem helyezte át szokásos tartózkodási helyét Oroszországba. Ideiglenesen az M feletti kizárólagos felügyeleti jogot VO részére ítélte meg.

16 A Hovrätten över Skåne och Blekinge (malmői fellebbviteli bíróság, Svédország) helybenhagyta a Tingsrätt (körzeti bíróság) azon határozatát, amely szerint a 2201/2003 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése értelmében a svéd bíróságok rendelkeznek joghatósággal. Mindazonáltal megsemmisítette e bíróság azon határozatát, amelyben az ideiglenesen VO részére ítélte az M feletti kizárólagos felügyeleti jogot.

- 17 CC a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Högsta domstolenhez (legfelsőbb bíróság, Svédország) fordult, azt kérve, hogy e bíróság engedélyezze a Hovrätten över Skåne och Blekinge (malmöi fellebbviteli bíróság) határozatával szembeni felülvizsgálati kérelmet, és a 2201/2003 rendelet 61. cikkének értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen a Bíróság elé. A kérdést előterjesztő bíróság előtt CC kifejti, hogy egyébiránt az M feletti felügyeleti jogra vonatkozóan egy orosz bírósághoz nyújtott be kérelmet, amely bíróság 2020. november 20-i határozatával megállapította joghatósága fennállását az M feletti szülői felügyelettel kapcsolatos bármely kérdésben.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság szerint felmerül egyrészt annak kérdése, hogy alkalmazandó-e a *perpetuatio fori* elve, amint az a 2201/2003 rendelet 8. cikkének (1) bekezdéséből következik, ha a gyermek szokásos tartózkodási helye egy olyan harmadik államra változik, amely részese az 1996. évi Hágai Egyezménynek, valamint másrészt annak kérdése, hogy a 61. cikk a) pontjában előírt elsőbbségi szabályra tekintettel, mely időpont veendő figyelembe a gyermek szokásos tartózkodási helyének megállapításakor, és az ilyen rendelkezés hatálya a tagállamok közötti kapcsolatokra korlátozódik-e, vagy szélesebb körben alkalmazható. A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy bár más tagállamok egyes bíróságai úgy ítélték meg, hogy hasonló helyzetekben a 2201/2003 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazható, e kérdés még megosztja a szakirodalmat.
- 19 E körülmények között a Högsta domstolen (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Megőrzi-e a tagállami bíróság a [2201/ 2003] rendelet 8. cikkének (1) bekezdésén alapuló joghatóságát, ha az eljárásban érintett gyermek az eljárás során a valamely tagállamban fennálló szokásos tartózkodási helyét egy olyan harmadik államba helyezi át, amely az 1996. évi Hágai Egyezmény részes fele (lásd az említett rendelet 61. cikkét)?”

A Bíróság előtti eljárás

- 20 A kérdést előterjesztő bíróság azt kérte, hogy a Bíróság a jelen ügyben az eljárási szabályzatának 105. cikke szerinti gyorsított eljárást alkalmazza. Kérelmének alátámasztására e bíróság kifejti, hogy az alapügy olyan joghatósági kérdést érint, amelynek a lehető legrövidebb időn belüli megoldása alapvető fontosságú.
- 21 Az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérelmére vagy kivételesen hivatalból a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy az előzetes döntéshozatal tekintetében gyorsított eljárást alkalmaz, ha az ügy jellege megköveteli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor.
- 22 2021. október 7-én a Bíróság elnöke az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy e kérelemnek nem lehet helyt adni, tekintettel különösen arra a körülményre, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem terjesztett elő semmilyen, az ügy körülményeire vonatkozó különös bizonyítékot annak megállapíthatóvá tételéhez, hogy az ügy jellege miatt az ügyet a legrövidebb időn belül el kell bírálni. Amint ugyanis a Bíróság ítélezési gyakorlatából kitűnik, azon körülmény, miszerint a kérdést előterjesztő bíróság köteles mindent megtenni az alapügy gyors rendezésének biztosítása érdekében, önmagában nem elegendő az

eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése szerinti gyorsított eljárás alkalmazásának igazolásához (2021. október 6-i TOTO és Vianini Lavori ítélet, C-581/20, EU:C:2021:808, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 23 A Bíróság elnöke azonban elrendelte, hogy a jelen ügyet az eljárási szabályzat 53. cikkének (3) bekezdése értelmében soron kívül bírálják el.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Előzetes észrevételek

- 24 Előzetesen meg kell jegyezni egyrészt, hogy az előterjesztett kérdés azon a megállapításon alapul, hogy M, aki feletti felügyeleti jog a svéd bíróságok előtti eljárás tárgyát képezi, az eljárás során ténylegesen egy harmadik állam, nevezetesen az Oroszországi Föderáció területére helyezte át szokásos tartózkodási helyét, amely harmadik állam az 1996. évi Hágai Egyezmény részes fele. Amennyiben, a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban, a gyermek szokásos tartózkodási helyét, amely megfelel annak a helynek, ahol tényszerűen az életének a központja van (2018. június 28-i HR ítélet, C-512/17, EU:C:2018:513, 42. pont), az adott ügy konkrét tényállásában szereplő valamennyi körülmény alapján kell megállapítani (2018. június 28-i HR ítélet, C-512/17, EU:C:2018:513, 42. és 54. pont), annyiban nem a Bíróság, hanem a nemzeti bíróságok feladata az említett tartózkodási hely érintett tagállamon kívülre történő áthelyezéséről történő bizonyosságszerzés. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a gyermek valamely állam területén való fizikai jelenlétén kívül más olyan tényezőkre is figyelemmel kell lenni, amelyek arra engednek következtetni, hogy ez a jelenlét semmiképpen sem ideiglenes vagy alkalmi jellegű, és hogy a gyermek tartózkodása együtt jár a szociális és családi környezetbe való, ilyen beilleszkedéssel (lásd ebben az értelemben: 2018. június 28-i HR ítélet, C-512/17, EU:C:2018:513, 41. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 25 Másrészt a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem tűnik ki, hogy M-et, aki születése óta CC kizárólagos felügyelete alatt állt, jogellenesen vitték volna az Oroszországi Föderáció területére.

Az ügy érdeméről

- 26 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2201/2003 rendelet 8. cikkének (1) bekezdését e rendelet 61. cikkének a) pontjával összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy a szülői felelősségre vonatkozó jogvitában eljáró tagállami bíróság e 8. cikk (1) bekezdése alapján megtartja az e jogvita elbírálására vonatkozó joghatóságát, ha a szóban forgó gyermek szokásos tartózkodási helye az eljárás során egy olyan harmadik állam területére helyeződik jogszerűen át, amely az 1996. évi Hágai Egyezmény részes fele.
- 27 A 2201/2003 rendelet 8. cikke értelmében a szülői felelősségre vonatkozó ügyekben azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, ahol a gyermek a bíróság megkeresése idején szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik. Ugyanis földrajzi közelségük miatt általában e bíróságok a legalkalmasabbak annak eldöntésére, hogy milyen intézkedések hozandók a gyermek érdekében (2009. december 23-i Detiček ítélet, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, 36. pont).

- 28 A 2201/2003 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében a tagállami bíróság megkeresésének időpontjára utalás a *perpetuatio fori* elvének kifejeződése, amely elv szerint e bíróság nem veszíti el a joghatóságát, még akkor sem, ha az eljárás során megváltozna az érintett gyermek szokásos tartózkodási helye.
- 29 Egyébiránt, amint azt a Bíróság a 2018. október 17-i UD ítéletben (C-393/18 PPU, EU:C:2018:835, 33–41. pont) kimondta, sem a 2201/2003 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének szövegéből, sem annak rendszeréből nem következik, hogy e rendelkezés hatályát úgy kellene tekinteni, mint amely kizárólag a tagállami bíróságok közötti viszonyokat érintő jogvitákra alkalmazandó. Éppen ellenkezőleg, az e rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében foglalt általános joghatósági szabályt az egy tagállam és egy harmadik ország bíróságai közötti viszonyokat érintő jogvitákra is lehet alkalmazni.
- 30 Következésképpen, amennyiben a tagállami bíróság megkeresésének időpontjában a szóban forgó gyermek szokásos tartózkodási helye az említett tagállam területén található, e bíróság rendelkezik főszabály szerint joghatósággal a szülői felelősségre vonatkozó ügyekben, ideértve azt az esetet is, amikor a jogvita harmadik országgal fennálló kapcsolatokat foglal magában.
- 31 Mindazonáltal meg kell vizsgálni, hogy – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság kéri – alkalmazni kell-e a 2201/2003 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében megállapított szabályt, ha az a harmadik állam, amelynek területére a gyermek szokásos tartózkodási helyét az eljárás során a jelen ítélet 24. pontjában megjelölt szempontokra tekintettel jogszerűen áthelyezték, részese az 1996. évi Hágai Egyezménynek.
- 32 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 2201/2003 rendelet 61. cikkének a) pontja előírja, hogy az 1996. évi Hágai Egyezményhez való viszonyt illetően a 2201/2003 rendeletet kell alkalmazni, „amennyiben az érintett gyermek valamely tagállam területén rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel”.
- 33 E rendelkezés szövegéből következik, hogy a tagállamok – melyek mindegyike megerősítette az 1996. évi Hágai Egyezményt vagy csatlakozott ahhoz –, valamint az ezen egyezményben szintén részes harmadik államok közötti kapcsolatokat szabályozza abban az értelemben, hogy a 2201/2003 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében előírt általános joghatósági szabály már nem alkalmazható, ha a gyermek szokásos tartózkodási helye az eljárás során valamely tagállam területéről az említett egyezményben részes harmadik állam területére helyeződött át.
- 34 A 2201/2003 rendelet 61. cikke a) pontjának szövegösszefüggése megerősíti ezt az értelmezést. Egyrészt meg kell állapítani, hogy e rendelkezés – e rendelet 60. cikkével ellentétben – nem utal arra, hogy hatálya a tagállamok közötti viszonyokra korlátozódna.
- 35 Másrészt meg kell jegyezni, hogy noha az említett rendelet 8. cikkének (1) bekezdése pontosítja lényegében, hogy a szülői felelősségre vonatkozó ügyekben annak a tagállamnak a bírósága rendelkezik joghatósággal, amelyben az érintett gyermek szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik „a bíróság megkeresésekor”, e rendelet 61. cikkének a) pontja nem tartalmazza ugyanezen pontosítást.
- 36 Következésképpen, ellentétben azzal, amit az uniós jogalkotó az első rendelkezést illetően írt elő, és amint azt a német és a francia kormány írásbeli észrevételeiben hangsúlyozta, e 61. cikk a) pontjának szövege alapján tekinthető úgy, hogy az utóbbi rendelkezés értelmében a gyermek szokásos tartózkodási helye a gyermeknek a joghatósággal rendelkező bíróság határozathozatala

- időpontjában szokásos tartózkodási helye, és így amennyiben e tartózkodási hely ekkor már nem valamelyik tagállam területén található, hanem valamely, az 1996. évi Hágai Egyezményben részes harmadik állam területén, akkor a 2201/2003 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének alkalmazásától el kell tekinteni az említett egyezmény rendelkezéseinek javára.
- 37 Ezt az értelmezést támasztja alá a 2201/2003 rendelet 61. cikke b) pontjának megfogalmazása is, amely előírja, hogy ezt a rendeletet kell alkalmazni „valamely tagállam bírósága által hozott határozatnak egy másik tagállam területén történő elismerését és végrehajtását illetően, még akkor is, ha az érintett gyermek olyan harmadik állam területén rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, amely [az 1996. évi Hágai Egyezmény] szerződő fele”.
- 38 Így az említett rendelet 61. cikke a) és b) pontjának együttes olvasatából az következik, hogy a rendelet 8. cikkének (1) bekezdését nem kell alkalmazni, ha a gyermek szokásos tartózkodási helye az 1996. évi Hágai Egyezményben részes harmadik állam területére azt megelőzően került át, hogy valamely tagállam joghatósággal rendelkező bírósága a szülői felelősségre vonatkozó jogvitában eljárva határozatot hozott volna. Ezzel szemben abban az esetben, ha a gyermek szokásos tartózkodási helyének megváltozására e bíróság határozathozatalát követően kerül sor, e változás e rendelet 61. cikkének b) pontja értelmében nem képezi akadályát annak, hogy az említett rendelet rendelkezései alkalmazandók legyenek az ilyen határozatnak egy másik tagállam területén történő elismerésére és végrehajtására.
- 39 A 2201/2003 rendelet 61. cikkének a) pontjában az e rendelet 8. cikke (1) bekezdése alkalmazásának azon időponttól való korlátozása, amikor a gyermek szokásos tartózkodási helye már nem valamely tagállam területén, hanem az 1996. évi Hágai Egyezményben részes harmadik állam területén található, szintén megfelel az uniós jogalkotó azon szándékának, hogy ne ássa alá ezen egyezmény rendelkezéseit.
- 40 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az 1996. évi Hágai Egyezmény 5. cikkének (2) bekezdése értelmében a gyermek szokásos tartózkodási helyének valamely másik szerződő államba történő áthelyezése esetén az új szokásos tartózkodási hely szerinti állam hatóságai rendelkeznek joghatósággal.
- 41 Ezenkívül az 1996. évi Hágai Egyezmény 52. cikkének (3) bekezdésével kifejezetten ellentétes, hogy az említett egyezmény hatálya alá tartozó ügyeket illetően egy másik, több szerződő állam között létrejött egyezmény ezen államok és más szerződő államok viszonylatában az 1996. évi Hágai Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazását befolyásolja. Márpedig, amint azt az ezen egyezményhez P. Lagarde által készített magyarázó jelentés 170–173. pontja megerősíti, ezen egyezmény 52. cikkének (3) bekezdése pontosan egyfelől az Európai Unió tagállamainak, amelyek valamennyien az említett egyezmény szerződő felei, akik ezen a területen külön megállapodásokat kívántak kötni, például az úgynevezett Brüsszel II. egyezményt, amelyet a 2201/2003 rendelet követett, és másfelől az 1996. évi Hágai Egyezmény más szerződő feleinek álláspontja közötti kompromisszumból ered, amelyek attól tartottak, hogy az ilyen külön megállapodásokat az azokat megkötő államok felhasználhatják arra, hogy az egyezmény többi részes államával szembeni kötelezettségeik alól mentesüljenek, és ezáltal gyengítsék az egyezményt.
- 42 Amint arra a francia kormány és a Bizottság az írásbeli észrevételeiben helyesen hivatkozott, ha valamely tagállam bírósága a 2201/2003 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében előírt *perpetuatio fori* szabály alapján megtartaná joghatóságát, annak ellenére, hogy a gyermek szokásos tartózkodási helyét az eljárás során jogszerűen áthelyezték egy, az 1996. évi Hágai Egyezményben részes harmadik állam területére, a joghatóság ilyen kiterjesztése ellentétes lenne ezen egyezmény

5. cikkének (2) bekezdésével. A 2201/2003 rendelet 8. cikke (1) bekezdése ilyen értelmezésének elfogadása, amely így figyelmen kívül hagyná e rendelet 61. cikke a) pontjának hatályát, ahhoz vezetne, hogy a tagállamok nemzetközi kötelezettségeik ellenében lépnének fel (lásd ebben az értelemben: 2021. március 24-i MCP-ítélet, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, 56. pont).
- 43 Végül pontosítani kell, hogy a 2201/2003 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének alkalmazásától az 1996. évi Hágai Egyezmény rendelkezései javára történő eltekintés önmagában nem eredményezi a gyermek mindenek felett álló érdekének veszélyeztetését, mivel az ezen egyezményben részes államok bíróságainak biztosítaniuk kell, hogy ez az érdek az említett egyezmény negyedik preambulumbekkezdése értelmében elsődleges szempont legyen.
- 44 A fenti megfontolásokra tekintettel a 2201/2003 rendelet 61. cikkének a) pontjával összefüggésben értelmezett 8. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szülői felelősségre vonatkozó jogvitában eljáró tagállami bíróság e 8. cikk (1) bekezdése alapján nem tartja meg az e jogvita elbírálására vonatkozó joghatóságát, ha a szóban forgó gyermek szokásos tartózkodási helye az eljárás során egy olyan harmadik állam területére helyeződik jogszerűen át, amely az 1996. évi Hágai Egyezmény részes fele.

A költségekről

- 45 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet 61. cikkének a) pontjával összefüggésben értelmezett 8. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szülői felelősségre vonatkozó jogvitában eljáró tagállami bíróság e 8. cikk (1) bekezdése alapján nem tartja meg az e jogvita elbírálására vonatkozó joghatóságát, ha a szóban forgó gyermek szokásos tartózkodási helye az eljárás során egy olyan harmadik állam területére helyeződik jogszerűen át, amely a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló, Hágában, 1996. október 19-én kelt egyezmény részes fele.

Aláírások